

КОМИСИЯ ПО КОНТРОЛ ВЪРХУ КАЧЕСТВОТО , БЕЗОПАСТНОСТТА И РАЦИОНАЛНАТА УПОТРЕБА НА КРЪВ И КРЪВНИ СЪСТАВКИ

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм

УВОД

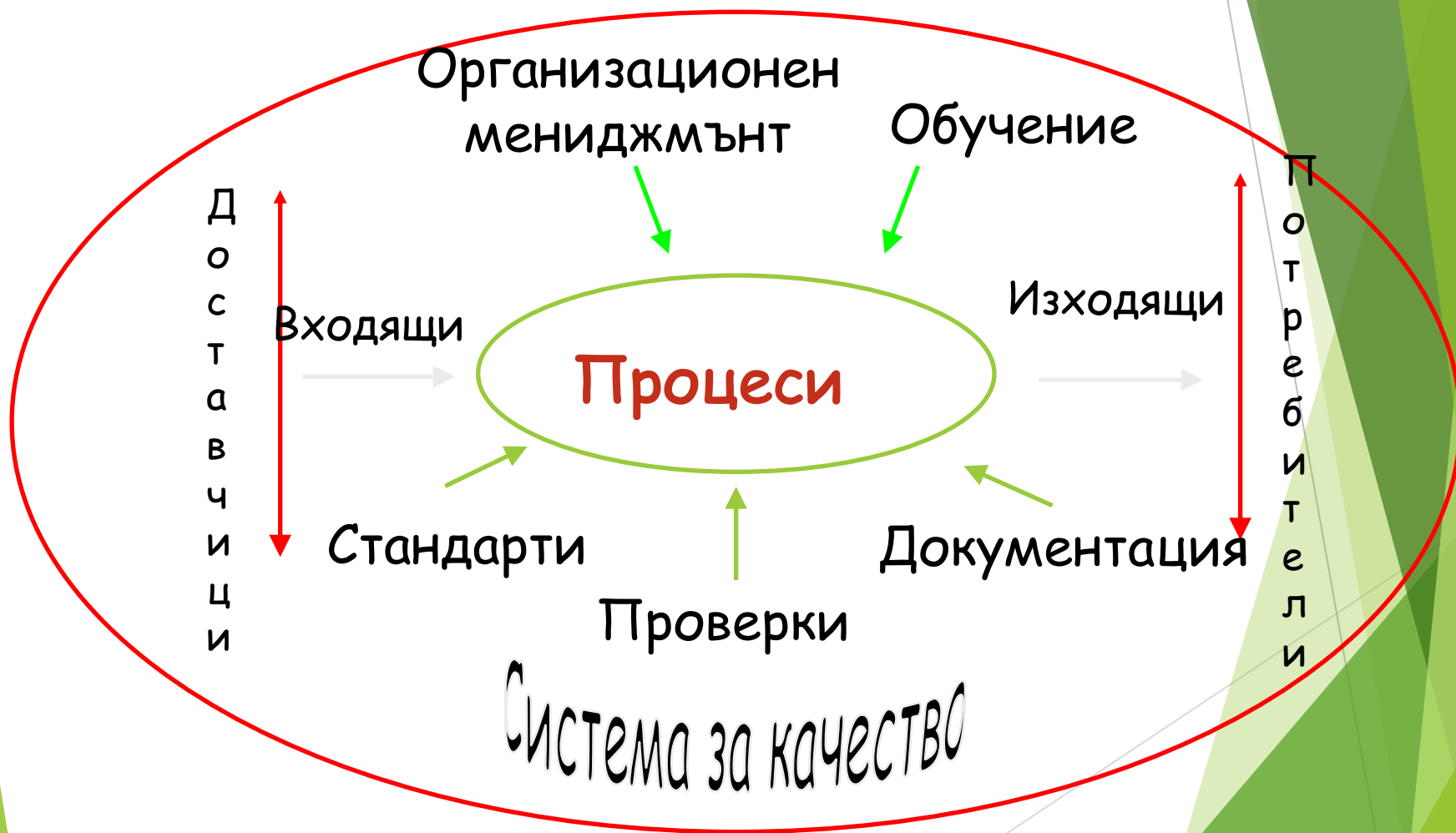
Въпроси на пациентите

- ❖ Един от начините за представяне на понятието за управление на качеството в клиничното кръвопреливане е да бъдат обмислени въпросите, които пациентите могат основателно да зададат при предстоящо им кръвопреливане.
- ❖ **Ето някои примери:**
 1. Имам ли действителна нужда от кръвопреливане?
 2. Ще ми бъде ли от полза?
 3. Може ли да ми навреди?
 4. Сигурно ли е, че ще ми прелеят кръв, която е подходяща за мен?
 5. Възможно ли е да се почувствам зле по време на кръвопреливането?
 6. Ако се почувствам зле по време на кръвопреливането, ще дойде ли някой да ми помогне?
 7. Ако се нуждая от спешно кръвопреливане, ще успеят ли да ми го осигурят навреме?
 8. Ще има ли компетентно лице, което да ми обясни всички подробности около кръвопреливането?
 9. Обучен ли е подходящо болничният персонал за извършване на кръвопреливането?
 10. Как мога да бъда сигурен / сигурна, че болницата има добра практика в кръвопреливането?

СИСТЕМА ЗА КАЧЕСТВО 1

- ❖ Един от начините болницата да гарантира работата си е като представи доказателства, че процедурите се извършват коректно. Те могат да включват данни за обученията, документирането на процедурите или резултатите от конкретни проверки на изпълнението или сравняване на резултатите на отделни болници. Всички те представляват важни части от системата за качество.
- ❖ **Една система за качество (СК) на процеса на кръвопреливане трябва:**
 1. Да предоставя сигурност на пациентите, общността и клиничните специалисти във връзка с безопасността, ефективността и ефикасността на лечението, с това, че хората на всяко ниво от процеса знаят какво правят, как да го правят и защо го правят.
 2. Да предоставя доказателства, че задачите се извършват коректно и последователно, като се следват подходящите процедури
 3. Да водят до подобрене на качеството чрез предоставяне на доказателства за изпълнението и чрез насърчаване на фотговорните лица да се учат от своите грешки и успехи.

Елементи на Система за Качество (1)

СИСТЕМА ЗА КАЧЕСТВО 2

- ❖ **Успешното въвеждане на СК зависи от силната управленска подкрепа, която гарантира, че:**
 1. Отговорността за разработването и поддържането на СК е правилно разпределена
 2. Има наличност на достатъчен персонал, подходящи работни условия, съоръжения и обучения
 3. Съществува ефективна програма за оценяване или извършване на проверка
- ❖ **Елементи на системата за качество са**
 1. Обучение на персонала по СОП
 2. Проверки
 - Мониторинг и оценка
 - Трансфузионен надзор
 - Оплаквания

СИСТЕМА ЗА КАЧЕСТВО 2

- ❖ Системата за качество трябва да гарантира, че продуктът е подходящ за предназначенията употреба като се извършват следните мероприятия:
 1. Строг подбор на донори;
 2. Много внимателно кръвовземане;
 3. Преработват се и се получават продукти, отговарящи на подходящи стандарти и високо качество;
 4. Съхранение / транспорт при подходящи условия и мониторинг на всеки етап от тези действия;
 5. Насоки за клиницистите за правилна клинична употреба на кръв

СИСТЕМА ЗА КАЧЕСТВО В КЛИНИКИТЕ 1

Установяване на система за качество при кръвопреливане в клиниките

Основните елементи включват:

❖ **Лидерство**

1. Ръководството демонстрира ангажимент към качеството
2. Отговорността за качеството е ясно разпределена
3. Налични са ресурси
4. Основана е ефективна болнична комисия за контрол върху качеството, безопасността и рационалната употреба на кръвта и кръвните съставки или неин еквивалент **Стандарти или характеристики**
5. Налични са ясни формулировки на същността на продуктите и очакваните резултати от процесите

❖ **Документация**

1. Съществуват писмени инструкции за извършване на всеки процес
2. Съществуват документи, съдържащи информация за качеството на извършване на процесите

СИСТЕМА ЗА КАЧЕСТВО В КЛИНИКИТЕ 2

❖ **Контрол на промените**

Промени в процедурите се внасят по установения ред и се отбелязват в съответната документация

❖ **Обучение и оценяване на персонала**

1. Персоналът се обучава как да извършва дейностите и защо това е важно
2. Уменията и компетентността на персонала подлежат на оценяване

❖ **Подобряване на качеството**

Налична е практика на поучаване от грешките и извеждане на правилните изводи

ЗАКОН ЗА КРЪВТА, КРЪВОДАРЯВАНЕТО И КРЪВОПРЕЛИВАНЕ

Дейностите на болничните комисии по кръвопреливане са определени в ЗККК както следва:

❖ **Чл. 41. (1)** В лечебните заведения за болнична помощ и в диспансерите с легла се създават комисии за контрол върху качеството, безопасността и рационалната употреба на кръвта и кръвните съставки.

(2) Комисията е консултативен орган към ръководителя на лечебното заведение, който:

1. контролира предписването, съхраняването и рационалната употреба на кръвта и кръвните съставки и спазването на стандарта по чл. 1, ал. 4;
2. анализира сериозните нежелани реакции, инциденти и грешки;
3. дава предложения за подобряване на работата с кръв и кръвни съставки.

(3) Съставът на комисията се определя със заповед на ръководителя на лечебното заведение.

❖ Имат ключова роля за поддържане на стандартите за качество в трансфузионната практика на болницата

Болнични комисии

- ▶ Имат ключова роля за поддържане на стандартите за качество в трансфузионната практика на болницата
- ▶ Трябва да включват
 - ▶ Представител на болничната администрация
 - ▶ Клиницисти
 - ▶ Представител на ЛТХ
 - ▶ Представител на ЦТХ или НЦТХ
 - ▶ Представител на аптеката
 - ▶ Главна сестра
 - ▶ Отговорник за трансфузионен надзор

КОМИСИИ ПО КРЪВОПРЕЛИВАНЕ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ 1

- ❖ **Ефективна болнична комисия за контрол върху качеството, безопасността и рационалната употреба на кръвта и кръвните съставки (Болнична комисия по кръвопреливане)**

Една ефективна и добре организирана **Болнична комисия по кръвопреливане (БКК)** или неин еквивалент се смята от много хора за изключително важна за усъвършенстването на клиничната практика по кръвопреливане. Най-важната цел трябва да бъде насърчаването на висок стандарт в грижата за пациентите, за които е необходимо кръвопреливане (тези, при които е наложително и тези, при които може да се избегне). БКК трябва да има ясно определено лице от по-висшите ръководни нива на институцията, на което да отчита дейността си. БКК трябва да е упълномощена да определя болничната политика във връзка с кръвопреливането и да разполага с ефективни средства за разпространяването ѝ до целия участващ персонал и до пациентите, когато е необходимо.

КОМИСИИ ПО КРЪВОПРЕЛИВАНЕ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ 2

Условия за всяка БКК:

► Трябва да включва следното:

1. Да насърчава разпространението и употребата на национални и местни указания, приложими за процеса на кръвопреливане в клиниките
2. Да извършва периодичен преглед и актуализация на болничната документация за процеса на кръвопреливане
3. Да провежда одити за оценяване на клиничните процеси на кръвопреливане в болницата спрямо приложимите указания и за сравнение на използването на кръвните съставки с изискванията за най-добра практика в това отношение
4. Да насърчава образованието и обучението на клиничния, лабораторния и помощния персонал, участващ в клиничния процес по кръвопреливане
5. Да съобщава за тежки нежелани реакции и инциденти на националния компетентен орган с цел трансфузионен надзор
6. Да гарантира, че инцидентите се анализират, а информацията се ползва за усъвършенстване на практиката и предотвратяване на повторение на случаите

КОМИСИИ ПО КРЪВОПРЕЛИВАНЕ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ 3

❖ Членство в БКК

БКК трябва да е съставена от клинични специалисти, чиято специалност в болницата използва кръвопреливане, като например хематология, анестезиология, интензивно отделение, хирургия или гинекология, както и от медицински сестри, персонал от трансфузионната система /ОТХ,ЛТХ/ и отделите за извършване на одити и изследвания. Комисията се нуждае от подходящ председател с необходимата репутация на член от висшия медицински персонал, който се ползва с уважението и вниманието на болничната управа.

❖ Дейност на БКК

Членовете на БКК трябва да се събират на редовни срещи, да следват официален дневен ред и да протоколират подробно взетите решения. Комисията трябва да има необходимите правомощия и подкрепа, за да гарантира, че решенията ѝ са успешно съобщени на персонала, занимаващ се с клиничния процес на кръвопреливане и се следват от него.

КОМИСИИ ПО КРЪВОПРЕЛИВАНЕ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ 4

❖ Отговорник по трансфузионен надзор- Лице, наето за постигане на успешни

Комисията по кръвопреливане може да дава чудесни препоръки, но тя се нуждае от изпълнителен ръководител – лице, наето специално за прилагане на препоръките в действие. Няколко от държавите създадоха нова позиция за тази цел. Ръководството използва термина Трансфузионен специалист (ТС), но в други случаи подобна позиция се заема от т.н. Служител по трансфузионната безопасност (СТБ), Координатор по трансфузионни грижи (КТГ) и Трансфузионен надзорник. ТС се занимава с клиничния процес на кръвопреливане, „изграждайки мост между осигуряването на качеството в трансфузионната система /ЦТХ, ОТХ, ЛТХ/ и пациента”. Длъжностната характеристика на трансфузионния специалист обикновено съдържа отговорности от следния вид:

1. Образование и обучение на лекарите и сестрите
2. Информиране на пациентите
3. Насърчаване на спазването и безопасността на дейностите по вземане на проби, преливане на кръвни съставки и продукти
4. Извършване на проверки на трансфузионната практика
5. Разследване и съобщаване на нежелани реакции и ициденти
6. Откриване на причините зад възникнали проблеми и предприемане на превантивни и коригиращи действия
7. Поддръжка на разработването и прилагането на трансфузионни политики и указания.

Взаимоотношенията на трансфузионната служба с клиниките 1

- ❖ В зависимост от вида служби
 1. Самостоятелни центрове
 2. Базирани в болници
- ❖ Двупосочни взаимоотношения
- ❖ Болнични комисии
 1. Политика и насоки за преливане
 2. Задължения / споразумения
 3. Обучение

Въпросите, на които първо трябва да се отговори са:

- ❖ Кой трябва да бъде обучаван?
- ❖ Какво обучение е необходимо?
- ❖ Кой трябва да обучава?

Взаимоотношенията на трансфузионната служба с клиниките 2

Трансфузионните служби отговарят за:

- ❖ Информация и съвети за:
 1. Наличните продукти и тяхното приложение
 2. Алтернативи на кръвопреливанията
 3. Правилни условия на съхранение
- ❖ Искане за кръв
- ❖ Роля на отговорника по качество

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО

Д-р Жанина Йорданова Иванова дм

